

14.04.2022

Група №16

Урок № 27

Мегей А.В.

Всесвітня історія

Тема уроку: Завершення та підсумки Другої світової війни. Світ після Другої світової війни

Хід уроку

1. Подивіться відео: <https://www.youtube.com/watch?v=N7OQoAp6zgw>

2. Опрацюйте конспекту уроку:

У січні-лютому 1945 р. радянські війська перетнули німецький кордон.

До Берліна залишилося всього 60 кілометрів.

У цей час — **4-11 лютого** — «велика трійка» — Рузвелт, Черчилль і Сталін — зібралися в Криму, де відбулася **Ялтинська конференція**. Відчуваючи близькість перемоги, союзники почали планувати наступний, завершальний, етап Другої світової війни.

На Ялтинську конференцію кожен із лідерів приїхав зі своїми цілями.

Рузвелт прагнув, по-перше, залучити Радянський Союз до участі в майбутній Організації Об'єднаних Націй. Створити її союзники домовилися ще в Тегерані у 1943 році. По-друге, йому потрібна була активна участь СРСР у завершенні війни з Японією. **Черчилль** вважав своїм завданням домовитися про створення в Центральній та Східній Європі демократичних режимів. А **Сталін** — навпаки, прагнув долучити країни цього регіону до своєї зони впливу та утворити такий собі буфер між Радянським Союзом і західними державами.

Франклін Рузвелт,
президент США

Вінстон Черчилль,
прем'єр-міністр
Великої Британії

Йосип Сталін,
голова уряду СРСР

Зрештою, зійшлися на таких пунктах. Німеччину після безумовної капітуляції ділили на чотири зони, які контролювали США, СРСР, Велика Британія та Франція. Частину репарацій країна мусила виплатити

безоплатною працею. Польщу мав очолити тимчасовий уряд. Сталін навіть погодився на проведення там виборів, щоправда, в реальності цього не дозволив. Також СРСР долучився до ООН і зобов'язався взяти участь у війні з Японією.

Рішення Ялтинської конференції були важливими і для України, адже вирішуючи питання кордонів Польщі, СРСР вдалося закріпити землі Західної України — у такий спосіб відбулося остаточне об'єднання цього регіону з Великою Україною. А ще Радянський Союз отримав згоду на те, що Україна увійде до складу ООН як окремий суб'єкт — а це крок до визнання на міжнародній арені.

В. Черчилль, Ф. Рузвельт, Й. Сталін
на Ялтинській конференції

Далі події розгорталися дуже швидко. Уже в квітні 1945 року союзні війська почали наступ на Північну Італію. У Німеччині радянські війська намагалися зламати опір останнього форпосту Третього Рейху — Берліна.

16 квітня розпочалася **Берлінська операція**. Хоча вже було зрозуміло, що війну програно, доводилося відвійовувати кожен будинок.

В Італії партизани захопили в полон Беніто Муссоліні. 28 квітня вони розстріляли його і повісили разом із соратниками догори ногами у Мілані. Один з організаторів війни був знищений.

Адольф Гітлер повністю зневірився у своїй перемозі. Розуміючи, яка доля чекає на нього, 30 квітня він приставив пістолет до чола і спустив гачок. Так головний винуватець світової війни уник відповідальності за скроєні злочини.

2 травня Берлін упав. Того ж дня союзники захопили Італію.

8 травня 1945 року у Карлсхорсті Верховне командування Вермахту підписало Акт про беззаперечну капітуляцію Німеччини. Фактично війна у Європі була виграна союзниками.

Німецька делегація в Карлхорсті під час підписання капітуляції, 8 травня 1945 р.

Однак ще чинила опір Японія. І війна з нею не обіцяла стати легкою прогулянкою. Вірна імперії, здатна до самопожертви, вишколена японська армія була готова стояти до останньої краплі крові.

Після капітуляції Німеччини союзники вирішують зібратися на другу мирну конференцію, цього разу — у німецькому місті Потсдам.

Конференція тривала із 17 липня до 2 серпня 1945 р. На ній затверджено **програму «четирьох Д»**: денацифікація, демілітаризація, демократизація та декартелізація Німеччини.

Денацифікація передбачала звільнення країни від впливів та наслідків націонал-соціалізму Гітлера та заборону націонал-соціалістичної партії. **Демілітаризація** разом із **демократизацією** мали б скоротити витрати на армію і перенаправити зусилля на покращення умов життя простого люду та впровадження елементів народовладдя у країні. **Декартелізація** мала обмежити вплив монополій на економічне та, відповідно, політичне життя країни.

Й. Сталін, Г. Трумен, В. Черчилль на Потсдамській конференції

Потсдамська конференція на роки визначила розвиток Німеччини. Союзники домоглися про розподіл німецьких земель. Конференція ухвалила передати Польщі східні території Німеччини до річок Одер та його притоки Нейсе. Східну Пруссію було поділено між Радянським Союзом і Польщею. Велика трійка ухвалила, що в країнах Східної Європи мають відбутися вільні демократичні вибори. Однак після війни Радянський Союз порушив цю ухвалу, встановивши у Східній Європі владу комуністичних режимів. Вирішено питання запровадження міжнародного воєнного трибуналу, арешту і передачі під суд воєнних злочинців. Також США, Велика Британія, СРСР та Китай висунули Японії ультиматум: не-гайна капітуляція або негайне та повне знищення.

Однак Японія відхилила вимогу капітуляції. Це стало формальним приводом для **США застосувати** надзвичайно потужну зброю, яку до того ніхто не випробовував — **атомну бомбу**.

Першу бомбу скинули на **японське місто Хіросіма 6 серпня, другу — на Нагасакі 9 серпня 1945 р.**, хоча воєнної потреби в атомному бомбардуванні не було. Це швидше стало демонстрацією сили перед Радянським Союзом, який поки що такої зброї не мав. Атомне бомбардування Хіросіми і Нагасакі фактично започаткувало так звану гонку озброєнь.

Унаслідок бомбардувань одразу загинули понад 100 тисяч японців, десятки тисяч — померли упродовж наступних років через вплив радіації. Хіросіма була стерта з лиця землі. Ця атака стала шоком для всього світу.

Після катастрофічного бомбардування японський уряд ухвалює рішення капітулювати. Це рішення було прискорене також і тим, що Радянський Союз долучився до війни проти Японії 9 серпня 1945 р., та успішною кампанією проти Квантунської армії.

2 вересня 1945 р., за 6 років і 1 день від початку Другої світової війни,

її було зупинено. На борту американського лінкора «Міссурі» Японія підписала Акт про беззаперечну капітуляцію. Українець з Уманщини, генерал-лейтенант Кузьма Дерев'янко як представник СРСР власним підписом засвідчив завершення найкровопролитнішої та найспустошливішої війни у світовій історії.

Кузьма Дерев'янко підписує Акт про беззаперечну капітуляцію Японії,
2 вересня 1945 р.

Хронологія подій завершення Другої світової війни:

1945 р., 4–11 лютого — Кримська (Ялтинська) конференція.

1945 р., квітень — початок установчої конференції ООН у Сан-Франциско.

1945 р., 2 травня — взяття радянськими військами Берліна.

8 травня 1945 р. — підписання Німеччиною Акта про капітуляцію. Завершення війни у Європі.

1945 р., 26 червня — підписання Статуту ООН.

1945 р., 17 липня–2 серпня — Потсдамська конференція.

1945 р., 6 і 9 серпня — Американське атомне бомбардування японських міст Хіросіма і Нагасакі.

1945 р., 9 серпня — СРСР оголосив війну Японії.

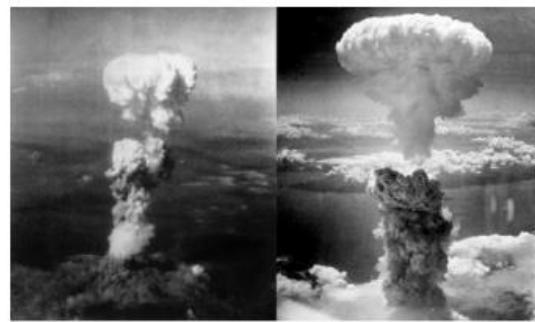
1945 р., 2 вересня — Капітуляція Японії. Завершення Другої світової війни.

Після війни:

20 листопада 1945 р.– 1 жовтня 1946 р. — Нюрнберзький процес.

3 травня 1946 р.– 12 листопада 1948 р. — Токійський процес.

Наслідки Другої світової війни мали глобальний характер. Зміни сталися в усьому світі.

Факти, що свідчать про масштабність війни:

- ❖ у війні взяли участь понад 60 держав світу;
- ❖ 80 відсотків населення планети;
- ❖ в арміях воювали понад 110 млн осіб;
- ❖ втрати серед військових — 20–25 млн осіб;
- ❖ втрати серед мирного населення — 50–70 млн осіб.

Перемога над країнами Осі започаткувала знищення нацизму та фашизму як ідеології та політичних режимів.

Німецькі військові злочинці на лаві підсудних Нюрнберзького трибуналу

Воєнних злочинців судили впродовж 1945–1948 рр. під час двох судових процесів — Нюрнберзького та Токійського. Ці процеси засвідчили створення системи міжнародного судочинства — покарання законним шляхом злочинів проти людства. Необхідність такого інституту стала очевидною після загибелі такої жахливо великої кількості людей.

Після завершення війни у світі залишилися дві наддержави — США та Радянський Союз. США стали лідером західного світу. А в Радянському Союзі укріпився тоталітарний режим Сталіна. Так **сформувався біополярний світ**, у якому протистояння цих супердержав на роки визначило вектор розвитку цивілізації. Яскравим прикладом розколу повоєнного світу на два табори стала доля Німеччини. Унаслідок гострих суперечностей між союзниками вона зазнала розколу — на Федеративну Республіку Німеччини (утворена з окупаційних зон США, Великої Британії та Франції) та Німецьку Демократичну Республіку (утворена із радянської окупаційної зони). Єдність Німеччини було відновлено лише в 1990 р.

Статус Франції як великої держави похитнувся та й позиції Великої Британії ослабли.

ФРН (західна Німеччина), Італія і Японія стали на шлях демократичних перетворень та економічних реформ. Це зумовило їхній швидкий економічний розвиток. Натомість СРСР поширило комуністичні режими на свої країни-сателіти в Європі. Закріпився комунізм як державна ідеологія і в Китаї.

26 червня 1945 р. 50 держав підписали

Статут ООН. До країн-підписантів входили Україна і Білорусь як окремі суб'єкти. Отримали вони цю можливість як країни, які зазнали значних втрат у ході війни та зробили великий внесок у перемогу. А от СРСР розглядав їхнє членство в ООН як інструмент розширення свого впливу в цій важливій

Підписання Статуту ООН під час Конференції в Сан-Франциско, 1945 р.

міжнародній структурі. Зважаючи на тоталітарний характер СРСР, Україна та Білорусія діяли в ООН винятково за вказівками з Москви.

Заснування ООН мало стати новим етапом міжнародної співпраці та кроком до недопущення подій на кшталт Другої світової війни.

3. Виконайте тестові завдання:

1. Установіть відповідність дати та події.

- 1 9 і 6 серпня 1945
- 2 8 травня 1945
- 3 2 вересня 1945
- 4 4-11 лютого 1945

А Акт про беззастережну капітуляцію німецьких збройних сил

Б атомне бомбардування японських міст Хіросіма та Нагасакі збройними силами США

В завершення Другої світової війни

Г Ялтинська конференція

2. Позначте правильний варіант визначення.

Організація Об'єднаних Націй (ООН) — це

А міжнародна організація, створена для підтримання міжнародного миру, загальної безпеки та для сприяння розвитку всебічного співробітництва між державами

Б структура, яка була створена урядами СРСР, Англії та Франції для підтримання міжнародного миру, загальної безпеки та для сприяння розвитку всебічного співробітництва між державами

В організація, яка була створена урядами Німеччини й Італії для підтримання міжнародного миру, загальної безпеки та для сприяння розвитку всебічного співробітництва між державами

Г міжнародна організація, створена для вирішення екологічних проблем людства, що опікується проблемами охорони здоров'я у світовому масштабі

3. 6 і 9 серпня 1945 року США здійснили атомне бомбардування японських міст Хіросіма та Нагасакі. Визначте дві причини, які спонукали американців до цих дій.

А бажання максимально прискорити завершення Другої світової війни

Б цього вимагала ситуація на тихоокеанському фронті, адже Японія не здавалася

В прагнення «пограти м'язами» перед СРСР, який ще не мав такого озброєння

Г американці не розуміли сили атомної бомби і намагалися випробувати її потужність

Д бомбардування японських міст було домовленістю Антигітлерівської коаліції

4. Виберіть 7 тверджень, які описують наслідки Другої світової війни.

А війна завдала масштабних економічних втрат країнам світу

Б укріплення міжнародних позицій Німеччини та Італії

В значні демографічні втрати людства

Г демократизація Радянського Союзу, Німеччини та Італії

Д утворення нових незалежних європейських держав після розпаду імперій

Е створення міжнародної законодавчої бази для покарання злочинців проти людства

Є повністю знищено нацистський режим та ідеологію

Ж виникла нова біполлярна модель світу, заснована на двох центрах тяжіння: Західному та Східному

З створено нову систему міжнародної безпеки на чолі з Організацією Об'єднаних Націй

И прискорився процес розпаду світової колоніальної системи

І комуністична модель тоталітарного режиму стала домінуючою у світі

Ї Німеччина перестала існувати як держава

К заборонено використання ядерної зброї

5. Виберіть прізвище молодого генерала-українця, який на борту американського авіаносця «Міссурі» підписав Акт капітуляції Японії.

А Іван Кожедуб

Б Олексій Берест

В Кузьма Дерев'янко

Г Роман Шухевич

Домашнє завдання

1. Опрацювати конспект

2. Виконайте тест

Виконані завдання відправте мені на електронну пошту anastasiamegei@ukr.net. У темі листа вказати номер групи, назву навчальної дисципліни, номер уроку, ПІБ.